

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ДЕКОРАТИВНА ДЕНДРОЛОГІЯ

спеціальність	206 садово-паркове господарство	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	садово-паркове господарство	факультет	лісового господарства, деревооброблювальних технологій та землевпорядкування
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	лісових культур, меліорацій та садово-паркового господарства

ВИКЛАДАЧ

Познякова Світлана Іванівна

Вища освіта – спеціальність «Біологія»

Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук 06.03.03 «Лісознавство і лісівництво».

Вчене звання - доцент кафедри лісівництва

Досвід роботи – 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка 3 навчальних посібників;
- співавторка 8 публікацій, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science;
- співавторка колективної монографії;
- досвід роботи у складі НМК 8 років;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0962370753	електронна пошта	s.poznyakova@ukr.net	дистанційна підтримка	Google Meet
---------	------------	------------------	----------------------	-----------------------	-------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів вищої освіти системи знань про декоративну дендрологію як науку; ознайомлення з видовим різноманіттям деревних рослин, їх декоративними властивостями; вивчення впливу екологічних факторів на ріст і розвиток деревних рослин, з метою найбільш раціонального використання їх у садово-парковому господарстві
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, навчальна практика
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> розуміння основ інтродукції декоративних деревних рослин у садово-парковому господарстві (ЗК7, ФК10, ПРН5) / тестові завдання, усне опитування здатність практично застосовувати набуті знання з підбору асортименту декоративних деревних рослин для озеленення певної території (ЗК8, ФК9, ПРН5)/ тестові завдання, усне опитування здатність створювати біологічно стійкі, естетично цінні декоративні угруповання з деревних рослин на об'єктах садово-паркового господарства (ЗК8, ФК7, ПРН9) / тестові завдання, усне опитування здатність використовувати сучасний асортимент декоративних форм, культиварів, сортів деревних рослин, що пропонуються розсадниками для ландшафтного дизайну (ЗК8, ФК9, 10, ПРН5) / тестові завдання, усне опитування втілення різних способів розмноження деревних рослин на садово-паркових об'єктах (ЗК9, ФК7, ПРН9, 14) / тестові завдання, усне опитування
Обсяг і форми контролю	9 кредитів ECTS (270 годин): 50годин – лекції, 50 годин – практичні роботи; 30 годин – навчальна практика, 140 годин – самостійна робота; підсумковий контроль – залік, екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ФК 7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.</p> <p>ФК 9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.</p> <p>ФК 10. Здатність проводити інвентаризацію зелених насаджень.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.</p> <p>ПРН 9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p> <p>ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.</p>
-------------	---	-------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ДЕКОРАТИВНІ ДЕРЕВНІ РОСЛИНИ, ЇХ ОСОБЛИВОСТІ ТА СТРУКТУРА

Лекція 1.	Декоративна дендрологія як наука. Основні етапи її розвитку. Значення декоративних насаджень.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Формове різноманіття декоративних деревних рослин за морфологічними ознаками.	Самостійна робота	<p>Використання декоративних якостей деревних рослин у садово-парковому господарстві.</p> <p>Архітектурно-художні принципи побудови композицій.</p> <p>Фенологічні дослідження у дендропарку ім. Б.Ф. Остапенка.</p> <p>Збереження біологічного різноманіття деревних рослин.</p> <p>Видове різноманіття деревних рослин у дендрологічних парках Харківської, Сумської, Полтавської, Чернігівської областей.</p>
Лекція 2.	Життєві форми деревних рослин. Розміри рослин як елементи декоративності. Онтогенез. Основні етапи онтогенезу деревних рослин.	ПЗ 2	Навчальна екскурсія у дендрологічний парк університету.		
Лекція 3.	Декоративні якості крони, листків та стовбура деревних рослин. Топіарне мистецтво.	ПЗ 3	Життєві форми деревних рослин. Застосування їх у ландшафтному дизайні.		
Лекція 4.	Декоративні якості квіток та плодів деревних рослин.	ПЗ 4	Декоративні якості листків, крони, стовбура деревних рослин.		
Лекція 5.	Тривалість та строки вегетації, цвітіння, досягання плодів рослин, їх значення у садово-парковому господарстві. Фенологія як наука.	ПЗ 5	Декоративні якості квіток та плодів деревних рослин.		

Модуль 2. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН. ЕКОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ.

Лекція 6.	Поняття про екологічні фактори. Кліматичні екологічні фактори. Світло.	ПЗ 6	Вивчення деревних рослин відділ голонасінні, родини Гінкгові, Тисові.	Самостійна робота	<p>Відношення деревних рослин до екологічних факторів.</p> <p>Світлолюбні та тіньовитривалі види дерев та чагарників.</p> <p>Біотичні фактори, їх вплив на ріст і розвиток деревних рослин на об'єктах садово-паркового господарства.</p> <p>Позитивний та негативний антропогенний вплив на декоративні насадження.</p> <p>Реконструкція декоративних насаджень.</p>
Лекція 7.	Кліматичні екологічні фактори. Тепло. Волога. Повітря.	ПЗ 7	Вивчення деревних рослин відділ голонасінні, родина Соснові, рід сосна.		
Лекція 8.	Едафічні екологічні фактори. Орографічні (топографічні) екологічні фактори.	ПЗ 8	Вивчення деревних рослин відділ голонасінні, родина Соснові, рід ялина.		
Лекція 9.	Біотичні екологічні фактори, їх вплив на ріст і розвиток деревних рослин	ПЗ 9	Вивчення деревних рослин відділ голонасінні, родина Соснові, рід ялиця, модрина.		
Лекція 10	Антропогенні екологічні фактори. Позитивний і негативний вплив людини на рослини та рослинність.	ПЗ 10	Вивчення деревних рослин відділ голонасінні, родина Кипарисові.		

Модуль 3. ОСНОВИ ВЧЕННЯ ПРО РОСЛИННИЙ ПОКРИВ

Лекція 11	Систематика деревних рослин. Основи вчення про ботанічний вид та внутривидову мінливість.	ПЗ 11	Відділ покритонасінні. Родини Магнолієві, Барбарисові, Платанові, Букові.	Самостійна робота	Зональна деревна рослинність в умовах України.
Лекція 12	Поняття про ареали. Класифікація ареалів деревних рослин. Дендрорайонування.	ПЗ 12	Відділ покритонасінні. Родини Березові, Ліщинові, Горіхові.		Деревні рослини у гірських регіонах, особливості поширення та розвитку.
Лекція 13	Природна дендрофлора України. Природні зони України. Асортимент деревних рослин у садово-парковому господарстві Полісся, Лісостепу, Степу України.	ПЗ 13	Декоративні рослини у різних природних зонах. Дендрорайонування.		Історія інтродукції в Україні та світі. Лісовий фітоценоз, основні компоненти. Поняття біогеоценозу.
Лекція 14	Поняття про фітоценоз та біогеоценоз у садово-парковому господарстві.	ПЗ 14	Фітоценоз дендрологічного парку, лісопарку. Вивчення основних компонентів.		Рослини інтродуценти в озелененні ділянок різного цільового призначення.
Лекція 15	Інтродукція та акліматизація деревних рослин. Інтродукція деревних рослин у садово-парковому господарстві	ПЗ 15	Найбільш поширені деревні рослини інтродуценти у садово-парковому господарстві.		Використання місцевих видів у ландшафтному дизайні.

Модуль 4. РОЗМНОЖЕННЯ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН

Лекція 16	Репродуктивні особливості та насінневе розмноження деревних рослин. Особливості репродуктивної біології основних деревних порід. Розповсюдження плодів та насіння. Використання насінневого розмноження деревних рослин для садово-паркового господарства.	ПЗ 16	Відділ покритонасінні. Родина Вербові, В'язові, Шовковицеві.	Самостійна робота	Застосування різних способів розмноження деревних рослин на об'єктах садово-паркового господарства. Вирощування декоративних форм деревних рослин у розсадниках. Крупномірний посадковий матеріал.
Лекція 17	Вегетативне розмноження деревних рослин. Паростеве відновлення. Корінцеві та кореневищні відприски. Розмноження за допомогою відводків. Вкорінення живців. Мікроклонування.	ПЗ 17	Вивчення деревних рослин відділ покритонасінні. Родина Кленові, Липові.		Вегетативне розмноження деревних рослин. Позитивне та негативне значення. Інвазійні види деревних рослин, поширення та заходи боротьби із ними.

Модуль 5. ДЕКОРАТИВНІ ЯКОСТІ ГОЛОНАСІННИХ

Лекція 18	Декоративні якості та використання у садово-парковому господарстві представників родини Соснові.	ПЗ 18	Вивчення деревних рослин відділ покритонасінні. Родина Розові. Древа.	Самостійна робота	<p>Найбільш поширені декоративні форми Хвойних.</p> <p>Агротехніка видів Хвойних.</p> <p>Використання Голонасінних у ландшафтному дизайні.</p> <p>Господарське значення Голонасінних деревних рослин.</p>
Лекція 19	Декоративні якості та використання у садово-парковому господарстві представників родини Кипарисові.	ПЗ 19	Вивчення деревних рослин відділ покритонасінні. Родина Розові. Кущі, ліани.		
Лекція 20	Декоративні якості та використання у садово-парковому господарстві представників родини Тисові, Гінкгові.	ПЗ 20	Вивчення деревних рослин відділ покритонасінні. Родина Гірकोкаштанові, Бруслинові.		

Модуль 6. ДЕКОРАТИВНІ ЯКОСТІ ПОКРИТОНАСІННИХ

Лекція 21	Декоративні якості та використання у садово-парковому господарстві представників родини Букові, Березові, Горіхові.	ПЗ 21	Вивчення деревних рослин відділ покритонасінні. Родина Бобові, Рутіві.	Самостійна робота	<p>Найбільш поширені культивари Покритонасінних.</p> <p>Агротехніка видів Покритонасінних.</p> <p>Використання Покритонасінних у ландшафтному дизайні.</p> <p>Господарське значення декоративних деревних рослин.</p> <p>Лікарські властивості деревних рослин.</p>
Лекція 22	Декоративні якості та використання у садово-парковому господарстві представників родини Липові, Кленові.	ПЗ 22	Вивчення деревних рослин відділ покритонасінні. Родина Маслинкові, Крушинові		
Лекція 23	Декоративні якості та використання у садово-парковому господарстві представників родини Розові.	ПЗ 23	Вивчення деревних рослин відділ покритонасінні. Родина Кизиліві, Жимолостеві.		
Лекція 24	Декоративні якості та використання у садово-парковому господарстві представників родини Бобові, Вербові	ПЗ 24	Вивчення деревних рослин відділ покритонасінні. Родина Калинові, Бузинові, Маслинові.		
Лекція 25	Декоративні якості та використання у садово-парковому господарстві представників родини Жимолостеві, Калинові, Маслинові.	ПЗ 25	Асортимент деревних рослин при створенні насаджень різного призначення.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Асортимент дерев, кущів та ліан для ландшафтного будівництва України / С.І. Кузнецов, А.І. Кушнір та ін. Київ: Компрінт, 2020. 321 с.
2. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник. – Львів: Априорі, 2008. – 656 с.
3. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія – К.: Вища школа, 2003. – 199 с
4. Познякова С.І. Недревні ресурси лісу. Лісові лікарські рослини. Древа та чагарники: навч. посібник. – ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Харків: ТОВ «Планета-Прінт», 2020. – 248 с.
5. Познякова С.І., Лось С.А. Декоративна дендрологія. Голонасінні: навч. посібник. – Держ. біотехнол. ун-т. Харків: ДБТУ, 2023. – 325 с.
6. Ситнік І.Й. Парки Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. – Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Вид. 2-ге, доп. і пероб. – Харків, 2017. – 225с.
7. Швиденко А.Й., Данілова О.М. Дендрологія.. – Чернівці: Рута, 2003. – 227 с.

Методичне забезпечення

1. Ворон В.П. Древа та чагарники України. Атлас для практичних занять з дендрології. – Х.: Нове слово, 2011. – 158 с.
2. Кохановський В. М. Мельник Т. І., Коваленко І. М., Мельник А. В. Декоративна дендрологія: навч. посіб. Ч. 1. Суми: Коллаж-Прінт, 2020. 263 с.
3. Кушнір А.І., Суханова О.А. Агротехніка рослин у ландшафтному будівництві (Частина І. Хвойні). Київ: ФОП Ямчинський, 2022. 180 с
4. Кушнір А.І., Суханова О.А. Агротехніка рослин у ландшафтному будівництві (Частина ІІ. Листяні). Київ: ФОП Ямчинський, 2023. 825 с.
5. Познякова С.І. Ситнік І.Й., Сєвідов В.П. Дендрологічний парк ХНАУ імені В.В. Докучаєва: фотоальбом. Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків, 2016. – 52 с.
6. Ситнік І.Й. Довідник з дендрології та суміжних дисциплін. Харків: ХНАУ, 2018. 90 с.
7. Юрків З.М., Прокопчук В.М., Нейко І.С. Дендрологія (відділ покритонасінні): методичні вказівки для проведення практичних робіт та організації самостійної роботи студентами денної та заочної форм навчання освітнього ступеня «Бакалавр», галузі знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальностей 205 «Лісове господарство» і 206 «Садово-паркове господарство» – Вінниця: ВНАУ, 2018. – 112 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.